

klepetave in jezikave deklet Tereze in bi ne videli mučnih Marinkinih sanj o groznih črnih pticah, ki čuvajo zdravilno grenkuljo. Dovolj nerodno je spojil pisatelj na koncu pravljici svet s kruto realnostjo.

Še hujša je druga „povest“: o lenem in čudovito poboljšanjem Boštjančku. Njegove sanje o peklenskih mukah so pretresljiva pridiga za prvo adventno nedeljo! Pri tem misijonskem delu mu je po svoje pomagal tudi ilustrator. Tista nova species levega vraga na str. 101. zasluži, da ga preštudirajo naši demonologi od srnjakovih rogov pa do konca ogromnega, pasastega repa. Pred takim peklenskim gospodarjem mora dobiti rešpekt tudi najbolj zakrknjeni grešnik...

Marsikaj bi lahko povedali o Slapšakovi slovenščini. Da je tisto sladkano govorčkanje, ki je razlito čez vso knjigo, nenaravno in smešno, čuti najbolj mladina sama. Pisatelj „prav nič ne dvomi, da bi ti (dedkovi zgodbi) ne blažili srca in razveseljevali duha“ (Predgovor), zato pa dvomijo tem bolj bralci. Ako ima v svojem „zvrhanem košu in pol“ približno še kaj tako dobrega, kakor je bila njegova zgodovinska povest „Turki pred Sv. Tilnom“, mu bomo hvaležni; za ti dve „pravljici“ mu, žal, ne moremo biti!

J. Poljanec.

Povesti, črtice in nekatere pesmi. Spisal po muropoljskem narečju Peter Skuhala, duhovnik nem. vit. reda, upokojeni župnik velikonedeljski v Ljutomeru. Samozaložba. 1910. 8°. 143. + (IV) str. Cena vez. knjigi K 1-50.

Zbirka zasluži pozornost in zanimanje na našem knjižnem trgu predvsem zaradi narečja, v katerem je napisana. Pisatelj pravi, da „mlajši že skoro popolnoma po pismi gučijo... Pa za sto let bodo naši zanamci že vse drugače gučali, kak mi zaj gučimo... Tak se godi s vsakim jezikom. Kak so pred šestdesetimi letami naši pisali, kak pa zaj? — Za to pa rečen, kaj' dobro, če što v našen časi kaj tak napiše, kak zaj gučimo, ka do (bodo) naši zanamci vidli, kak so negda Slovenci gučali, ki so tan živeli, kak do uni te.“ (86). P. Skuhala torej nadaljuje tradicije svojega rojaka L. Volkmerja. (prim. „Dva prleka od Lotmerka,“ str. 85), Dajnka in Šerfa. Umetniške vrednosti njegove povesti in črtice nimajo. Nekatere izmed njih so napisane v maniri Krištofa Schmida, jokave po vsebini in s kričavo moralo (n. pr. „Kak se je Roza znosila,“ 47; „Lenčika,“ 125; „Düşji den, 130); porabil je tudi romantične motive iz turških časov („Milko Bogdan,“ 5; „Stari Štef pa jegova hčer,“ 68). Iz zbirke se zrcali bitje in žitje „muropoljskih“ Slovencev; njih narečje je zapisano precej verno, vendar bi bila njegova vrednost večja, ako bi bil zabeležil dosledno tudi naglas. Etnograf bo z zanimanjem čital ženitvanske običaje iz prejšnjih dob („Juškovo gostüvanje,“ 90), opis „bosmana“ (114), ribjega lova (6) itd., jezikoslovec pa bo vesel pristnih narodnih izrazov. Na izvirni način si je pisatelj napravil reklamo za svoje „Popevke“ („Godovno,“ 137—141), ki jih je zložil „po muropoljskem ali panonsko-slovenskem narečju“ ter jih izdal v lastni založbi l. 1907. V njih opeva s prirojeno šegavostjo svoja brezskrbna mlada leta, gostoljubnost cvenskih rojakov, zabave stanovskih sobratov pri taroku in kozarcih ognjenega ljutomerčana; le včasih slišimo resnejše glasove. Tudi med svoje povesti in črtice je uvrstil par pesmic, med katerimi se mu je posrečila romanca v narodnem duhu o „Žuni in Zefiki“ (129). — Bralca motijo neštevilni tiskovni pogreški in premnoga pojasnila med tekstom, ki bi naj našla mesto pod črto, oziroma še primerneje na koncu knjige v slovarčku, ki ga neradi pogrešamo.

Vlad. Simonič.